

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d. : 03 JULI 2025
Commissie : Samenleving
Portefeuillehouder : mevrouw A. Gamri (wethouder)
Zaaknummer : 1306965
Productiedatum : 16 april 2025

Onderwerp

Zienswijze Ontwerpbegroting 2026-2029 en jaarrekening 2024

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 mei 2025

besluit:

1. een positieve zienswijze af te geven op de Ontwerpbegroting en kadernota 2026-2029 en het Ontwerpbijdragebesluit 2026 van het GO BW Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer;
2. een positieve zienswijze af te geven op de jaarverantwoording 2024 van het GO BW Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer;
3. het college opdracht te geven deze zienswijze middels bijgevoegde brief bekend te maken aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

De raad voornoemd, d.d. 03 JULI 2025

de griffier,

de voorzitter,

2025000271

Voorgesteld besluit

1. een positieve zienswijze af te geven op de Ontwerpbegroting en kadernota 2026-2029 en het Ontwerpbijdragebesluit 2026 van het GO BW Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer;
2. een positieve zienswijze af te geven op de jaarverantwoording 2024 van het GO BW Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer;
3. het college opdracht te geven deze zienswijze middels bijgevoegde brief bekend te maken aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer.

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Met Beschermd wonen wordt bedoeld het wonen in een accommodatie voor mensen met complexe psychische of psychosociale problemen die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. Het daarbij behorende toezicht en de begeleiding is gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie en het psychisch en psychosociaal functioneren en het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast. Beschermd wonen is onderdeel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Onder Beschermd wonen valt ook Beschermd thuis. Met Beschermd thuis bedoelen we het begeleiden van inwoners die weliswaar zelfstandig wonen, maar niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en onplanbare (zeer) intensieve gespecialiseerde begeleiding en 24-uurs beschikbaarheid van ondersteuning nodig hebben;

Vooruitlopend op landelijke wetgeving om de verantwoordelijkheid voor Beschermd wonen naar alle gemeenten door te decentraliseren is in de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer in januari 2024 gestart met gezamenlijke sturing op Beschermd wonen door de 8 gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. Voor deze samenwerking is een Gemeenschappelijke Regeling Beschermd wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer overeengekomen. Een Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen, waarin de voor Beschermd wonen verantwoordelijke wethouders zitting hebben, vormt het bestuur van de regeling.

Wettelijk is bepaald dat het Gemeenschappelijk Orgaan jaarlijks een ontwerpbegroting en kadernota voor het volgende jaar vaststelt en deze eerst voor een zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorlegt. Tevens wordt een Bijdragebesluit voor zienswijze voorgelegd. Het Gemeenschappelijk Orgaan stelt deze stukken vast na verwerking van de zienswijze.

Beoogd effect

De raad wordt in staat gesteld de ontwerpbegroting/kadernota 2026-2029, de jaarverantwoording 2024 en het ontwerp Bijdragebesluit 2026 van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen te beoordelen en hierop een zienswijze te geven. Het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen betreft deze zienswijze bij het te nemen besluit over de begroting, kadernota, jaarverantwoording en bijdragebesluit voor het volgende jaar.

Politieke keuzeruimte

De jaarverantwoording 2024 moet uiterlijk 15 juli door de provincie zijn ontvangen. Indien de zienswijzen geen aanleiding geven tot significante wijzigingen zal het GO BW schriftelijk het akkoord indienen bij de provincie. Voor de begroting geldt als uiterlijke aanleverdatum 15 september.

Gedachtegang

Argumenten

De ontwerpbegroting is voor de periode 2026 - 2029 beperkt gewijzigd t.o.v. de ontwerpbegroting 2025 - 2028. Gezien de onzekerheid over het verloop van de kosten die de regio in 2026 voor Beschermd wonen gaat maken is het uitgangspunt gehandhaafd om het budget dat we van het Rijk ontvangen als werkbudget te beschouwen.

Ten opzichte van de vorige regiobegroting zijn dit de belangrijkste wijzigingen:

- Er is een update gegeven op de reservestand en ontwikkeling, inclusief het tekort op Maatschappelijke opvang (met daarin de verwerking van het verwachte aanbestedingseffect)
- Een budget van €650.000 is overgeheveld van Maatschappelijke opvang naar Beschermd wonen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan een aanbeveling uit het (AEF) adviesrapport kostenbeheersing Maatschappelijke opvang. Uit dit onderzoek blijkt dat er in de maatschappelijke opvang structureel zo'n 10 tot 15 mensen met een BW-indicatie (of die BW-waardig) zijn verblijven. Op basis hiervan kan er vanaf 2025 naar verwachting circa € 650.000,- aan kosten verschoven worden van MO naar BW.
- De lokale en regionale personele inzet vanaf 2025 is beperkt aangepast.
- Het budget voor externe advieskosten is naar beneden bijgesteld.

Het bijdragebesluit is verduidelijkt en op basis van bestaande financiële afspraken opgesteld.

De aanname is dat de gemeenten ook in 2026 nog geen eigen middelen ontvangen voor Beschermd wonen. Er is dan ook nog geen sprake van een bijdrage vanuit de gemeenten aan het Gemeenschappelijk Orgaan. De gemeente Haarlem draagt de rijksmiddelen die zij namens de regio ontvangt voor Beschermd wonen, over aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen.

In het bijdragebesluit is de afspraak opgenomen om in de eerste drie jaar na de doordecentralisatie het tekort op de Maatschappelijke opvang te bekostigen vanuit het verwachte overschot op Beschermd wonen. Met betrekking tot de regionale reserve Beschermd wonen wordt een minimum van € 5 miljoen en een maximum van € 7 miljoen afgesproken. Wanneer de reserve van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen onder het minimum komt, zullen alle gemeenten de reserve naar rato van het verdeelmodel aanvullen. Wanneer de reserve hoger is dan afgesproken, wordt het overschot naar rato van het verdeelmodel uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Deze afspraak stond al in het bijdragebesluit. Om onduidelijkheid over het referentiejaar waarin de reservestand leidt tot mogelijk uitkeren of aanvullen van de reserve plaatsvindt is toegevoegd dat we dit doen op basis van de stand van de reserve in het jaar 't+4'. Een eventuele aanvulling door regiogemeenten vindt plaats in het jaar 't+2' zodat hier in de gemeentebegroting rekening gehouden kan worden.

Kanttekeningen

Onverwachte toename in het aantal cliënten Beschermd wonen

De aantallen cliënten en de duur van het verblijf in Beschermd wonen voorzieningen is onvoorspelbaar. Als het aantal cliënten dat op verblijf is aangewezen sneller toeneemt dan verwacht, kan dit leiden tot extra zorgkosten indien er genoeg personeel en plekken beschikbaar zijn. De kans

hierop is klein voor 2026, omdat uitbreiding van personeel en plekken niet op korte termijn te realiseren zijn.

Risico's op langere termijn zijn gerelateerd aan ontwikkelingen in aanpalende domeinen. Het (nog) ontbreken van zeer specialistische woonvormen zoals Domus Plus en Skaeve Huse zorgt er voor dat er in Beschermd wonen voorzieningen een groep wordt opgevangen die geen passende hulp en huisvesting krijgen.

Toename van Beschermd wonen voorzieningen

Indien er meer (Beschermd wonen) voorzieningen komen zal dit tot toename van de uitgaven Beschermd wonen leiden. De kans dat dit in 2026 tot extra kosten zal leiden is klein, omdat de ontwikkeling van (Beschermd wonen) voorzieningen tijd kost.

Anderzijds beoogt de doordecentralisatie meer verbinding met lokaal Wmo aanbod, zodanig dat plaatsing in Beschermd wonen minder vaak nodig is en van kortere duur kan zijn. Als het lukt om de beweging naar Beschermd thuis te maken en mensen vaker thuis te ondersteunen in plaats van in een verblijfsvoorziening zullen de kosten op de middel- tot lange termijn weer afnemen.

Effect inrichtingskeuzes

In de begroting zijn de kosten voor de uitvoering weergegeven op basis van eerder gemaakte afspraken. De inrichtingskeuze om de taak registratie en beheer op regionaal niveau uit te voeren is hierin verwerkt. Ook is de keuze verwerkt om het contractmanagement regionaal te blijven uitvoeren.

Uitvoering

De ontwerpbegroting/kadernota 2026-2029, de ontwerp-jaarverantwoording 2024 en het ontwerp bijdragebesluit 2026 worden aan de raden van de deelnemende gemeenten voorgelegd voor een zienswijze. Deze zienswijzen worden verwerkt in de definitieve stukken. Het bijdragebesluit, de jaarverantwoording 2024 en de ontwerpbegroting, met daarin de zienswijzen verwerkt, worden vervolgens door het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen, definitief vastgesteld.

Overwegingen van het college

De wettelijke doordecentralisatie is nog niet van kracht, dit betekent dat er geen alternatieven zijn. De gemeente Haarlem draagt de rijksmiddelen die zij namens de regio ontvangen voor Beschermd wonen over aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd wonen.

Middelen

Pas na de wettelijke doordecentralisatie van het Beschermd wonen gaan de gemeenten direct Rijksmiddelen voor de uitvoering van de taken Beschermd Wonen ontvangen en zullen de gemeenten aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen vanuit die middelen gaan bijdragen. Tot dat moment draagt de gemeente Haarlem de volledige Rijksbijdrage Beschermd wonen over aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen. Het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen is daarmee (financieel) verantwoordelijk geworden voor dit budget. Ook het financiële overschot op Beschermd Wonen van 2024 zal door de gemeente Haarlem worden overgeheveld naar de reserve van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen

De toegang tot Beschermd wonen wordt vanaf 2025 volledig door de deelnemende gemeenten uitgevoerd.

Voor de lokale uitvoeringskosten in Bloemendaal is in het 2025 een bedrag van € 118.000 beschikbaar. Voor de begrotingsjaren 2026-2029 is dit € 130.000.

Participatie

N.v.t.

Communicatie

De jaarverantwoording 2024 moet uiterlijk 15 juli door de provincie zijn ontvangen. Indien de zienswijzen geen aanleiding geven tot significante wijzigingen zal het GO BW schriftelijk het akkoord indienen bij de provincie.

Samenwerking (Heemstede)

Alle regiogemeenten leggen de stukken voor aan de eigen gemeenteraad voor een zienswijze.

Vervolproces/evaluatie

Zie communicatie

Bijlagen

1. Ontwerpbegroting GO BW 2026 - 2029
 2. Jaarverantwoording GO BW 2024
 3. Ontwerp Bijdragebesluit GO BW 2026
- Concept collegebrief zienswijze

Achterliggende documenten

Regionaal beleidskader Opvang, Wonen en Herstel 2022 – 2027.

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.